

**UCHWAŁA NR XXXII/297/16
RADY MIASTA PUŁAWY**

z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 dla miasta Puławy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1–2 i 5, art. 12 ust. 4 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.), Rada Miasta Puławy uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się i przyjmuje do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 dla miasta Puławy, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Puławy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Puławy

Bożena Krygier

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017 DLA MIASTA PUŁAWY

Spis treści

Wstęp

Rozdział I

Diagnoza środowiska lokalnego

- 1.1 Młodzież a alkohol
 - 1.1.1 Wyniki badań ankietowych wśród uczniów w szkołach
 - 1.1.2 Porównanie wyników badań z rezultatami z poprzedniego badania
 - 1.1.3 Efekty działań profilaktycznych
- 1.2 Dorośli mieszkańcy miasta a przemoc w rodzinie
 - 1.2.1 Wyniki badań ankietowych wśród dorosłych mieszkańców miasta
- 1.3 Dane statystyczne instytucji i organizacji
 - 1.3.1 Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape”
 - 1.3.2 Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach
 - 1.3.3 Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach
 - 1.3.4 Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach
 - 1.3.5 Dane Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach
 - 1.3.6 Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego
 - 1.3.7 Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach
 - 1.3.8 Dane Sądu Rejonowego w Puławach
 - 1.3.9 Dane Stowarzyszenia MONAR Poradnia Profilaktyki, Terapii i Leczenia Uzależnień w Puławach
 - 1.3.10 Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach
- 1.4 Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych
- 1.5 Zasoby środowiska lokalnego

Rozdział II

Podstawowe założenia programu

- 2.1 Podstawa prawna programu
- 2.2 Adresaci programu
- 2.3 Realizatorzy programu
- 2.4 Źródła finansowania programu
- 2.5 Monitorowanie i sprawozdawczość programu

Rozdział III

Cele programu

3.1 Główny cel programu

3.2 Cele szczegółowe programu

Rozdział IV

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi

Rozdział V

Zadania do realizacji

Rozdział VI

Zadania finansowane w ramach programu

Rozdział VII

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Załącznik nr 1

Profilaktyczno-Rozwojowy Program Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „Alternatywa”

Załącznik nr 2

Program „Trzeźwy fundament – zdrowa rodzina”

Załącznik nr 3

Program nauki pływania dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez gminę Miasto Puławy

Wstęp

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które należą do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań musi być prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Gmina Miasto Puławy realizuje wszystkie zadania zapisane w przedmiotowej ustawie. Sposób i zasadność prowadzonych działań w ramach poprzednich programów oraz zgodność ich realizacji z państwowymi rekomendacjami zostały docenione przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zakwalifikowała w 2004 roku gminę Miasto Puławy do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących. Status Gminy Wiodącej Miasto Puławy utrzymuje do dziś.

Planując konkretne działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wzięto pod uwagę szczególne znaczenie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu. Zapobiegać tym problemom można poprzez podejmowanie działań o charakterze kompleksowym, systematycznym i długofalowym. Muszą one obejmować swym zasięgiem różne grupy społeczne, w tym przede wszystkim dzieci i młodzież. Podstawą realizacji tych działań jest wielowymiarowa współpraca i zaangażowanie podmiotów działających w zakresie profilaktyki uzależnień. W swojej ofercie bowiem mają one szeroki wachlarz działań specjalistycznych, pomocowych i profilaktycznych kształtujących pozytywne postawy i wartości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

W ramach programu zaplanowano również realizację działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Ten problem dotyczy osób różnej płci i wieku, pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Najczęściej osobami doświadczającymi przemocy są dzieci, osoby okresowo lub trwale niepełnosprawne, czy też wykluczone społecznie ze względu na starość, chorobę, jak również płeć. Wystąpienie przemocy zaburza funkcjonowanie systemu rodzinnego, naruszając tym samym podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie jego godności, szacunku i zaufania.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny wymaga podjęcia oddziaływań wobec wszystkich członków tej rodziny, a więc zarówno wobec osób doświadczających przemocy, jak również osób stosujących przemoc. Podejmowane działania muszą mieć charakter interdyscyplinarny, który poprzez kompleksowe, wielowymiarowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, koordynację działań podmiotów działających w tym zakresie – zwiększają jej skuteczność oraz umożliwiają wzajemne uczenie się, dzielenie wiedzą i doświadczeniami.

Niniejszy program składa się z siedmiu rozdziałów i trzech załączników. Rozdział I stanowi diagnozę środowiska lokalnego; rozdział II przedstawia podstawowe założenia programu; rozdział III określa cele programu; rozdział IV określa zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi; rozdział V poświęcony jest zadaniom do realizacji; rozdział VI opisuje zadania finansowane w ramach programu; natomiast rozdział VII to zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Załącznikiem nr 1 do programu jest Profilaktyczno-Rozwojowy Program Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „Alternatywa”; załącznik nr 2 stanowi Program „Trzeźwy fundament – zdrowa rodzina”; natomiast załącznik nr 3 to Program nauki pływania dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez gminę Miasto Puławy.

Rozdział I

Diagnoza środowiska lokalnego

1.1 Młodzież a alkohol

1.1.1 Wyniki badań ankietowych wśród uczniów w szkołach

Na przełomie października i listopada 2014 roku wśród uczniów szkół puławskich przeprowadzone zostały badania, dotyczące zagrożeń zjawiskami patologii społecznej oraz rezultatów prowadzonych działań profilaktycznych. Badania zostały przygotowane i przeprowadzone we współpracy gminy Miasto Puławy z dr. Robertem Porzakiem – kierownikiem Pracowni Psychologii Społecznej i Neuropsychologii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

W opracowaniu wyników badań wzięto pod uwagę dane pochodzące z badań ankietowych 967 osób, z czego 11,3% stanowili uczniowie szkół podstawowych, 28% - uczniowie gimnazjów, 12,4% - uczniowie zasadniczych szkół zawodowych, 18,5% - uczniowie średnich szkół zawodowych oraz 29,8% - uczniowie liceów ogólnokształcących.

W badanej grupie uczniów dziewczęta i chłopcy są reprezentowani proporcjonalnie. Reprezentacja płci w poszczególnych typach szkół jest istotnie różna statystycznie, co wynika z rozbieżności struktur płciowych uczniów szkół o profilu zawodowym i uczniów liceów ogólnokształcących. Badaniami we wszystkich typach szkół oprócz liceów ogólnokształcących zostało objętych nieco więcej chłopców, choć w szkołach podstawowych i gimnazjalnych różnice są znikome. Dysproporcja płci jest widoczna szczególnie wyraźnie wśród uczniów zasadniczych szkół zawodowych, gdzie ponad 3/4 stanowią chłopcy i liceów ogólnokształcących, gdzie zbadano więcej dziewcząt.

Pod względem sytuacji rodzinnej badane grupy nie różnią się. Najwięcej uczniów żyje w rodzinach pełnych. Dzieci, które doświadczyły rozwodu rodziców to ponad 12% badanych. Utrata jednego z rodziców z powodu śmierci dotyczy w większości uczniów zasadniczych szkół zawodowych.

Badane grupy różnią się liczebnością rodzeństwa. Najwięcej jednaków jest wśród uczniów gimnazjów i liceów. Najczęściej uczniowie deklaruowali wychowywanie się w rodzinie z dwójką dzieci. Dwoje i więcej rodzeństwa ma najczęściej młodzież uczęszczająca do szkół o profilu zawodowym.

Wśród ojców przeważa wykształcenie zawodowe i średnie. Typowe wykształcenie matek, to wykształcenie wyższe i średnie. W grupie uczniów szkół zasadniczych większość rodziców ma wykształcenie średnie i zawodowe. W grupie uczniów liceów ogólnokształcących ojcowie i matki mają najczęściej wykształcenie wyższe. Uczniowie szkół podstawowych najczęściej podają, iż rodzice mają wykształcenie wyższe. W tej grupie jest też najwięcej osób, które nie znają wykształcenia rodziców.

Uzyskane wyniki badań zamieszczone zostały w raporcie pn. „Ocena potrzeb profilaktycznych młodzieży Puław – tytoń, alkohol, narkotyki, przemoc”.

Główne wnioski uzyskane w badaniach:

1. Postawy i zachowania uczniów związane z alkoholem

- 42,9% deklaruje postawę obojętną wobec picia alkoholu; 19,7% - postawę przyzwalającą; 15,9% - postawę dezaprobującą
- 35,3% na pewno odmówi na propozycję wypicia alkoholu; 21,1% - raczej skorzysta; 20,3% - raczej odmówi
- 20,2% jako sposób odmowy powie, że nie pali, nie pije lub nie bierze; 19,8% - nie odmówi; 13,7% - powie nie bez dalszych rozmów; 13,5% - powie, że nie chce i wyjaśni powody

- 45% nie zgodzi się na wypicie alkoholu
- 19,9% zgodzi się na wypicie alkoholu dla poprawy humoru i lepszego nastroju; 16,9% - zgodzi się, ponieważ ma ochotę
- 49,2% nie zna sposobów zdobywania alkoholu, ponieważ ich to nie dotyczy
- 21,8% zdobywa alkohol poprzez kupowanie w sklepie lub kiosku; 14% - częstują rówieśnicy
- 2. Domowe wzorce picia alkoholu i upijania się
 - 27,2% widziało rodzica pijącego alkohol kilka razy w roku; 21,8% - kilka razy w miesiącu, 19,7% - nigdy
 - 47,2% nigdy nie widziało pijanego rodzica; 17,4% - kilka razy w życiu; 14,7% - kilka razy w roku
- 3. Rówieśnicze wzorce picia alkoholu i upijania się
 - 28,6% miało kontakt z rówieśnikami pijącymi alkohol kilka razy w miesiącu; 20,7% - nigdy nie miało takiego kontaktu; 20% - kilka razy w tygodniu
 - 28,9% nigdy nie miało kontaktu z rówieśnikami upijającymi się; 21,5% - kilka razy w miesiącu; 19,5% - kilka razy w roku
- 4. Częstość stosowania alkoholu i sytuacje, w jakich młodzież pije alkohol
 - 31,9% nigdy nie piło alkoholu; 24,6% pije kilka razy w miesiącu; 20,1% - pije kilka razy w roku
 - 62,2% nigdy nie upiło się; 13,3% - upiło się kilka razy w roku; 12,4% - upiło się kilka razy w życiu
 - 45,3% nigdy nie doświadczyło sytuacji picia alkoholu; 35,7% - pije alkohol podczas spotkania ze znajomymi
- 5. Poziom wiedzy na temat działania alkoholu
 - 28,39% udzieliło poprawnych odpowiedzi na pytania na temat działania alkoholu.
- 6. Wiek pierwszego kontaktu z alkoholem
 - 12,67 – średni wiek pierwszego kontaktu z alkoholem
 - 14,53 – średni wiek pierwszego upicia się
- 7. Postawy uczniów wobec przemocy psychicznej i fizycznej
 - 34,5% deklaruje postawę obojętną wobec przemocy psychicznej; 27,2% - postawę dezaprobującą; 23,9% - postawę negatywną
 - 48,1% deklaruje postawę negatywną wobec przemocy fizycznej; 28,4% - postawę dezaprobującą
- 8. Domowe wzorce stosowania przemocy psychicznej i fizycznej
 - 65,8% nigdy nie widziało rodzica stosującego przemoc psychiczną
 - 86,4% nigdy nie widziało rodzica stosującego przemoc fizyczną
- 9. Częstość doświadczania przemocy psychicznej i fizycznej
 - 91,4% nigdy nie doświadczyło poniżania; 85,5% nigdy nie doświadczyło gróźb; 65,2% nigdy nie doświadczyło wymyślenia; 62,9% nigdy nie doświadczyło złośliwości
 - 93,5% nigdy nie doświadczyło dotykania intymnych części ciała; 93,5% nigdy nie doświadczyło zabierania pieniędzy lub rzeczy; 92,5 nigdy nie doświadczyło bicia; 86,6% nigdy nie doświadczyło uderzania lub szarpania

1.1.2 Porównanie wyników badań z rezultatami z poprzedniego badania

1. Nieznacznie obniżył się wiek pierwszego kontaktu z alkoholem.
2. Zwiększyła się liczba uczniów, którzy nigdy nie pili alkoholu. Zmniejszyła się liczba osób mających kontakt z alkoholem sporadycznie, kilka razy w roku.
3. Wzrosła postawa negatywna i dezaprobująca wobec używania alkoholu.

4. W reakcji na propozycję wypicia alkoholu istotnie więcej osób odmówi zdecydowanie. Spadła również liczebność grupy uczniów, którzy deklarują, że na pewno skorzystaliby z propozycji wypicia alkoholu.

5. Mniej osób wskazuje poprawę humoru, ochotę oraz ciekawość jako przyczynę zgody na spożycie alkoholu.

6. Zmniejszyła się wiedza badanych o alkoholu.

1.1.3 Efekty działań profilaktycznych

1. Uczniowie biorący udział w programach profilaktycznych w reakcji na stres istotnie częściej rozmawiają o swoich sprawach z przyjaciółmi i znajomymi, częściej wyrażają emocje w płaczu oraz odreagowują je na rodzinie lub obrażają się. Częściej również odreagowują emocje wyrażając się w sztuce lub czytając książki.

2. Uczestnicy programów profilaktycznych w reakcji na stres istotnie rzadziej wyrażają emocje poprzez palenie tytoniu oraz picie alkoholu.

3. Formy reakcji na negatywną presję osób uczestniczących w zajęciach profilaktycznych i osób nie biorących udziału w takich zajęciach nie różnią się istotnie. Uczestnicy profilaktyki w takich sytuacjach stosunkowo częściej szukają rady u rodziców.

4. Uczestnicy programów profilaktycznych znacznie częściej przejawiają krytyczne postawy wobec palenia tytoniu oraz stosowania narkotyków.

5. Częstość kontaktu młodzieży z negatywnymi wzorcami stosowania przez rówieśników tytoniu jest istotnie większa wśród osób biorących udział w programach profilaktycznych. Kontakty z rówieśnikami pijącymi alkohol są jednak istotnie rzadsze.

6. Uczestnicy zajęć profilaktycznych wykazują niższą wiedzę o zagrożeniach ze strony środków psychoaktywnych.

7. Uczestnicy programów profilaktycznych rzadziej wagarują.

8. Osoby uczestniczące w zajęciach profilaktycznych częściej zgłaszają pojedyncze epizody przemocy psychicznej – złośliwości i zwymyślanie. Różnice w zakresie częstości zachowań związanych z przemocą dotyczą też pozbawiania rówieśników pieniędzy i przedmiotów. Osoby uczestniczące w zajęciach profilaktycznych istotnie rzadziej stosują tę formę przemocy.

1.2 Dorośli mieszkańcy miasta a przemoc w rodzinie

1.1.1 Wyniki badań ankietowych wśród dorosłych mieszkańców miasta

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w mieście Puławy została przeprowadzona w listopadzie 2014 roku. Badaniami objęto dwie grupy badawcze - dorosłych mieszkańców Puław oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Badania przeprowadzane wśród dorosłych mieszkańców miały na celu analizę potrzeb i osobistych doświadczeń osób ankietowanych - dotyczących zarówno doznawanej, jak i stosowanej przemocy, jak również otrzymywanej w związku z tym pomocy i wsparcia.

Drugą grupę badawczą stanowili przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, którzy mają bezpośredni kontakt z przypadkami przemocy w rodzinie.

Uzyskane wyniki badań zamieszczone zostały w raporcie pn. „Diagnoza przemocy w rodzinie – Puławy 2014”.

Główne wnioski uzyskane w badaniach:

1. Dorośli mieszkańcy miasta

- największy wzrost natężenia incydentów przemocy nastąpił w przypadku przemocy psychicznej (51,4%), przemocy rówieśniczej (49,9%), przemocy fizycznej (44,1%), przemocy w rodzinie (43,6%) oraz przemocy wobec dzieci (39,7%)
- największy spadek natężenia incydentów przemocy widoczny jest w przypadku przemocy w miejscu pracy (15%), przemocy wobec osób niepełnosprawnych/ długotrwale chorych (13%) oraz przemocy wobec dzieci (12,2%)

- 65,1% respondentów nie zna żadnej rodziny, w której występuje przemoc fizyczna, natomiast prawie 1/3 respondentów zna jedną, dwie takie rodziny
- ponad połowa badanych (53,6%) nie zna żadnej rodziny, w której występuje przemoc psychiczna, natomiast 40,6% badanych deklaruje znajomość jednej lub dwóch takich rodzin
- 80,3% badanych nie zna żadnej rodziny, w której występuje przemoc ekonomiczna, a 19% badanych zna jedną lub dwie rodziny, w których występuje ten rodzaj przemocy
- 94% ankietowanych nie zna żadnej rodziny, w której występuje przemoc seksualna
- ponad połowa respondentów (53,5%) wie o przypadkach przemocy w rodzinie, kiedy osoba stosująca przemoc znajdowała się pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych
- 1/4 respondentów nigdy nie była świadkiem przemocy. Natomiast w sytuacji bycia świadkiem przemocy 71,2% badanych reagowało na tę sytuację podejmowaniem działań, z których zawiadomianie odpowiednich służb (18,4%) oraz wysłuchiwanie osoby doznającej przemocy (16,7%) było najczęstsze
- prawie połowa respondentów (48,9%) zna placówki udzielające pomocy osobom doznającym przemocy oraz osobom stosującym przemoc w rodzinie
- prawie 1/3 respondentów uważa, że krzyk jest dopuszczalną metodą wychowawczą, a 14,7% uważa, że klapsy nie są przemocą
- 14% badanych twierdzi, że w małżeństwie jedna osoba ma prawo decydować z kim współmałżonek może się kontaktować, 12% uważa, że nie istnieje coś takiego, jak gwałt w małżeństwie, a według 7,5% wydziałanie pieniędzy i kontrolowanie wszystkich wydatków to przejaw gospodarności współmałżonka
- prawie 1/4 respondentów uważa, że osoby doznające przemocy w rodzinie akceptują swoją sytuację, a w sprawy rodziny nie powinien się nikt wtrącać (10,2%)
- 93,5% respondentów nie zgadza się z twierdzeniem, że o przemocy można mówić tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele. Dla 90,5% badanych silne zdenerwowanie nie usprawiedliwia użycia obraźliwych, upokarzających wyzwisk wobec członka rodziny. 89,8% badanych uważa, że dziecko nie powinno się bać rodziców, gdyż strach nie ułatwia posłuszeństwa i szacunku z ich strony, natomiast 89,5% deklaruje, że żadna sytuacja nie uzasadnia występowania przemocy w rodzinie
- zdecydowana większość badanych nigdy nie doświadczyła przemocy
- osoby, które wskazały na doświadczenie przemocy, najczęściej wymieniały różne formy przemocy psychicznej (poniżanie, krytykowanie, kpienie, wyśmiewanie, wulgarne zwymyślanie), natomiast najrzadziej przemoc ekonomiczną bądź seksualną
- zdecydowana większość badanych nigdy nie stosowała przemocy
- osoby, które wskazały na stosowanie przemocy, najczęściej wskazywały różne formy przemocy psychicznej (kpiny, wyśmiewanie, poniżanie, krytykowanie, wulgarne zwymyślanie), natomiast najrzadziej przemoc ekonomiczną bądź seksualną
- większość respondentów (71,6%) przyznaje, że w ich rodzinach zdarzają się sprzeczki, kłótnie i awantury
- osoby, które w sytuacji doznawania lub stosowania przemocy korzystały z pomocy, najczęściej wskazywały jej następujące formy: konsultacje psychologiczne (5,5%), konsultacje prawne (3%), procedurę „Niebieskie Karty” (2,5%), pomoc medyczną (2,2%) oraz pomoc socjalną (2%)
- osoby, które w sytuacji doznawania lub stosowania przemocy korzystały z takiej pomocy najczęściej zwracały się do następujących placówek: komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (4%), policji (3,5%), ośrodka pomocy społecznej (2,5%) oraz poradni terapii uzależnienia (2,2%)
- jako działania najbardziej skuteczne zmierzające do przeciwdziałania przemocy respondenci wskazali: konsultacje psychologiczne (44,1%), kara pozbawienia wolności (39,2%), dozór kuratora sądowego (37,2%), informacje o zjawisku przemocy (35,7%) oraz o działaniu policji (35,4%), zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej (35,4%), grupa wsparcia/grupa terapeutyczna dla osób doznających przemocy (35,2%)
- działaniami najmniej skutecznymi, które zmierzają do przeciwdziałania przemocy są, według badanych: pomoc medyczna (14%), procedura „Niebieskie Karty” (15,5%), programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc (16,5%)

2. Przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- największy wzrost natężenia incydentów przemocy nastąpił w przypadku przemocy rówieśniczej (55%), przemocy psychicznej (55%), przemocy w rodzinie (47,5%), przemocy fizycznej (40%), przemocy wobec dzieci (37,5%), przemocy ekonomicznej (35%) oraz przemocy wobec osób starszych (32,5%)
- największy spadek natężenia incydentów przemocy widoczny jest w przypadku przemocy fizycznej (15%), przemocy w rodzinie (12,5%), przemocy wobec osób niepełnosprawnych/długotrwale chorych (12,5%)
- 87,5% respondentów zna przynajmniej jedną rodzinę, w której występuje przemoc fizyczna, z czego 40% badanych zna ponad 10 takich rodzin
- 87,5% respondentów zna przynajmniej jedną rodzinę, w której występuje przemoc psychiczna, z czego 30% badanych zna ponad 10 takich rodzin
- ponad 2/3 respondentów zna przynajmniej jedną rodzinę, w której występuje przemoc ekonomiczna, z czego 10% badanych zna ponad 10 takich rodzin
- większość respondentów nie zna żadnej rodziny (77,5%), w której występuje przemoc seksualna. 12,5% respondentów zna jedną lub dwie takie rodziny.
- najskuteczniejszymi działaniami zmierzającymi do przeciwdziałania przemocy, według respondentów są: grupa wsparcia/grupa terapeutyczna dla osób doznających przemocy (47,5%), dodatkowe formy spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (45%), kara pozbawienia wolności (45%). 40% badanych za najbardziej skuteczne działania uważa konsultacje prawne, zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej oraz opuszczenie lokalu mieszkalnego
- jako działania najmniej skuteczne zmierzające do przeciwdziałania przemocy respondenci wskazali: szkolenia, narady i konferencje poświęcone problematyce przemocy (10%), poddanie się leczeniu odwykowemu (10%), programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc (7,5%), zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej (7,5%) oraz opuszczenie lokalu mieszkalnego (5%) - ponad 3/4 badanych pozytywnie ocenia lokalnie prowadzone działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy
- według badanych, aby zwiększyć skuteczność działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy należy: systematycznie podnosić kompetencje przedstawicieli służb (65%), zwiększać bezpieczeństwo osób poszkodowanych (62,5%), zwiększać dostępność różnych form pomocy dla osób doznających przemocy (40%) oraz przyspieszać realizację działań pomocowych i interwencyjnych (40%).

1.3 Dane statystyczne instytucji i organizacji

1.3.1 Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape” za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2015-2016.

Lp.	Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape”	Ilość	
		2015	2016
1.	Przeprowadzone konsultacje prawne	293	77
2.	Przeprowadzone konsultacje psychologiczne	195	72
3.	Przeprowadzone konsultacje specjalisty terapii uzależnień	3	-

1.3.2 Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2011-2016.

Lp.	Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach	Ilość					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wypadki i kolizje drogowe popełnione przez nietrzeźwe osoby							
1.	Wypadki drogowe	3	9	3	8	2	1
2.	Kolizje drogowe	21	28	49	35	6	9
3.	Kolizje drogowe popełnione przez nietrzeźwych pieszych	3	0	1	2	0	14
Wykroczenia popełnione przez nietrzeźwe osoby							

1.	Prowadzenie pojazdów mechanicznych	138	59	235	59	87	28
2.	Prowadzenie innych pojazdów	46	15	67	80	30	38
3.	Zakłócanie spokoju i porządku publicznego	512	32	34	39	71	110
4.	Inne – wynikające z przepisów ustawy o wychowaniu trzeźwości w	1302	1167	183	138	467	550
Przestępstwa dokonane przez osoby nietrzeźwe							
1.	Przestępstwa popełnione, przeciwko życiu i zdrowiu	20	6	22	94	15	11
2.	Przestępstwa popełnione, przeciwko mieniu	57	32	45	487	32	21
Czyny karalne spowodowane przez nieletnich, będących pod wpływem alkoholu		-	-	48	2	0	0
Zatrzymani do wytrzeźwienia – ogółem		307	138	361	930	373	410
1.	W tym osoby stosujące przemoc w rodzinie	18	19	20	145	101	21
Złożone wnioski o ściganie przestępstwa, dotyczące przemocy w rodzinie		115	53	129	46	107	81
Wszczęte postępowania przygotowawcze przeciwko sprawcy przemocy w rodzinie		100	53	129	116	107	48
Podjęte interwencje karalne dotyczące przemocy w rodzinie – ogółem		-	462	179	57	107	bd.
1.	Spowodowane przez osoby trzeźwe	-	114	20	24	-	bd.
2.	Spowodowane przez osoby nietrzeźwe	-	348	159	33	-	bd.
Zatrzymani sprawcy przemocy w rodzinie – ogółem		18	24	20	29	22	21
1.	Osoby trzeźwe	1	5	0	4	4	-
2.	Osoby nietrzeźwe	17	19	20	25	21	21
Rodziny, w których podjęte były interwencje – ogółem		1655	462	183	1274	572	bd.
Rodziny, w których podjęto procedurę „Niebieskie Karty” – ogółem		60	9	37	152	101	71

1.3.3. Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2011-2016.

Lp.	Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	Ilość					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Obrady całego składu Komisji	16	15	15	15	15	15
2.	Spotkania Zespołu ds. leczenia	35	36	36	35	37	36
3.	Przeprowadzone kontrole Zespołu ds. kontroli	-	141	155	96	16	16
4.	Skontrolowane punkty sprzedaży napojów alkoholowych	-	130	102	92	72	60
5.	Wnioski o wszczęcie postępowania (nowe)	83	71	82	99	91	71
6.	Sprawy poddane analizie przez Zespół ds. leczenia	178	187	150	162	163	162
7.	Wnioski o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego	37	57	30	53	50	48
8.	Sprawy, w których zawieszono zostało postępowanie	-	14	17	10	11	20
9.	Sprawy, w których umorzono zostało postępowanie	21	26	7	24	11	16
10.	Osoby skierowane na badanie do biegłego	66	66	59	62	63	59
11.	Opinie wydane przez biegłego na prośbę komisji	43	40	29	44	50	38

1.3.4 Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2011-2016.

Lp.	Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach	Ilość					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016

1.	Rodziny z problemem alkoholowym	223	214	235	225	235	182
w tym dzieci		147	80	97	86	81	77
1.	Rodziny, w których stwierdzono zjawisko przemocy w rodzinie	70	74	79	103	93	71
w tym dzieci		102	68	91	108	93	64

1.3.5 Dane Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2011-2016.

Lp.	Dane Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach	Ilość					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Osoby zarejestrowane – uzależnione od alkoholu	646	631	677	623	601	625
2.	Osoby zarejestrowane – współuzależnione	150	151	186	194	149	135
3.	Przeprowadzone konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu	1018	-	1527	1881	2441	1885
4.	Przeprowadzone konsultacje dla osób współuzależnionych	201	-	172	473	324	286
5.	Przeprowadzone sesje rodzinne	542	1	-	-	0	-
6.	Przeprowadzone sesje grupowe	1183	2438	2606	2380	2403	2006
7.	Przeprowadzone sesje indywidualne	130	1038	1236	1076	1076	730

1.3.6 Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2011-2016.

Lp.	Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego	Ilość					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Przeprowadzone rozmowy telefoniczne	647	501	364	228	169	272
2.	Bezpośrednie wizyty	614	1126	632	889	195	325
3.	Wyjazdy interwencyjne pozostacjonarne	7	25	15	5	5	1
4.	Osoby zamieszkujące w hostelu	16	18	10	19	5	8
w tym dzieci		6	5	5	7	-	2
5.	Rodziny objęte terapią rodzinną	18	13	14	13	12	14
6.	Sprawcy objęci terapią	8	9	10	14	14	16
7.	Przeprowadzone konsultacje prawne	34	48	29	19	13	18

1.3.7 Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2011-2016.

Lp.	Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach	Ilość					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba wniosków o wszczęcie postępowania, dotyczącego przemocy w rodzinie	204	193	230	258	138	163
2.	Postępowania dotyczące przemocy w rodzinie, w tym:						
2a.	liczba postępowań wszczętych	122	121	134	174	103	128
2b.	liczba postępowań umorzonych	34	35	47	56	32	41
2c.	liczba postępowań trafiających do sądu	74	70	86	82	74	64
3.	Zastosowany środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy – ogółem	44	30	49	61	52	57
3a.	dozór policyjny	22	25	25	35	26	26
3b.	tymczasowe aresztowanie	9	2	4	3	12	17
3c.	inne, jakie? - nakaz opuszczenia lokalu,	13	19	20	23	14	14

- zakaz zbliżania i kontaktu z pokrzywdzoną osobą						
- powstrzymanie się od nadużywania alkoholu						

1.3.8. Dane Sądu Rejonowego w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2011-2016.

Lp.	Dane Sądu Rejonowego w Puławach	Ilość					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy w rodzinie	75	74	77	115	79	73
2.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy w rodzinie zakończonych:	53	57	76	95	79	71
2a.	wyrokiem skazującym	44	54	59	74	78	68
2b.	uniewinnieniem sprawcy	1	1	1	3	1	1
2c.	umorzeniem postępowania	8	2	16	18	0	2
3.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy w rodzinie, zakończonych wyrokiem skazującym, w tym:	44	145	124	74	78	68
3a.	orzekającym karę pozbawienia wolności	44	51	59	11	76	57
3b.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania	42	50	56	4	64	46
3c.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z orzeczonym dozorem kuratora sądowego	30	44	8	53	56	44
3d.	orzekającym inny rodzaj kary, jaki?	-	3	-	-	2	11
	- ograniczenie wolności	-	-	1	3	-	-
	- grzywna	-	-	-	3	-	-
	- nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne	-	-	-	-	-	-

1.3.9 Dane Stowarzyszenia MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2010-2011, 2013-2014 i 2016.

Lp.	Dane Stowarzyszenia MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Puławach	Ilość				
		2010	2011	2013	2014	2016
1.	Przeprowadzone konsultacje prawne	15	36	36	40	35
2.	Przeprowadzone konsultacje psychologiczne	42	243	72	80	86
3.	Przeprowadzone konsultacje specjalisty terapii uzależnień	162	122	251	240	296

1.3.10 Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2012-2016.

Lp.	Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach	Ilość				
		2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba posiedzeń ogólnych Zespołu	4	4	5	5	5
2.	Liczba powołanych grup roboczych	52	71	88	91	72
3.	Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu, w tym od:	53	77	156	128	85
3a.	Komendy Powiatowej Policji w Puławach	20	41	103	82	58
3b.	Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach	18	27	39	37	19
3c.	Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach	8	6	7	3	1
3d.	Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	3	2	7	5	5
3e.	Placówek oświatowych	4	1	-	-	1
3f.	Placówek ochrony zdrowia	-	-	-	1	1
4.	Rodzaj i ilość podjętych działań					
4a.	Zawiadomienie prokuratury	9	9	19	7	5

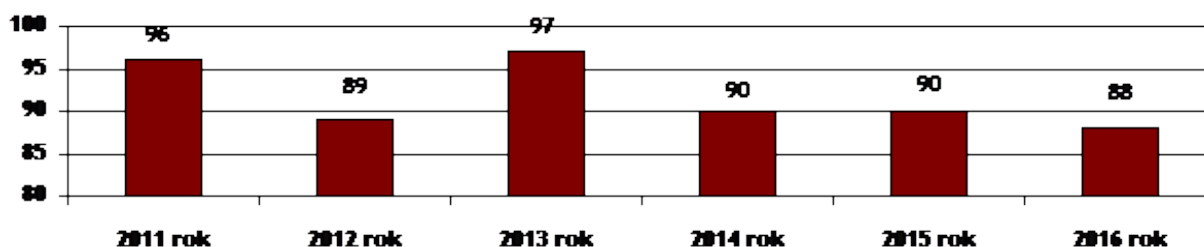
4b.	Skierowanie wniosku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	5	18	10	35	22
4c.	Skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego w Puławach	4	9	40	8	9
4d.	Wniosek do zakładu karnego o objęcie osoby programem korekcyjno-edukacyjnym	-	-	-	3	7
4d.	Inne, jakie? - udzielenie pomocy finansowej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, - wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, - udzielenie pomocy prawnej, - kierowanie do udziału w grupie wsparcia, - kierowanie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie					

1.3 Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych

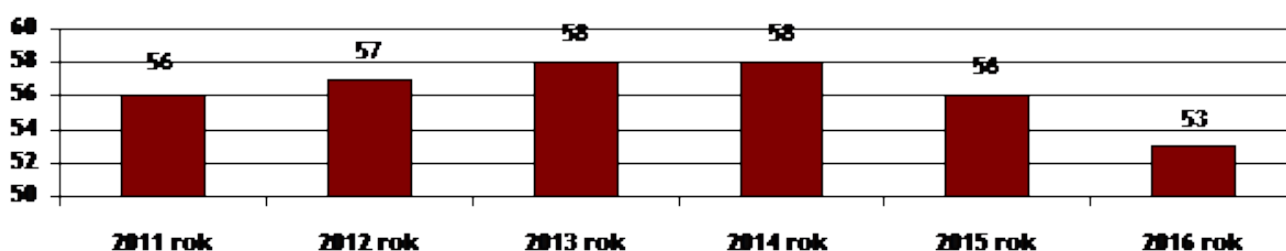
Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych następować będzie poprzez:

1. Przestrzeganie, ustalonej uchwałą Rady Miasta Puławy, liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

2. Przestrzeganie, ustalonych uchwałą Rady Miasta Puławy, zasad usytuowania na terenie gminy Miasto Puławy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

3. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

1.4. Zasoby środowiska lokalnego

Do zasobów środowiska lokalnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zaliczyć należy następujące podmioty:

1. Komenda Powiatowa Policji w Puławach.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.
4. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

5. Placówki ochrony zdrowia z terenu miasta Puławy.
6. Placówki oświatowe z terenu miasta Puławy.
7. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.
8. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Puławach.
9. Prokuratura Rejonowa w Puławach.
10. Sąd Rejonowy w Puławach.
11. Urząd Miasta Puławy.
12. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach.

Rozdział II

Podstawowe założenia programu

2.1 Podstawa prawna programu

Podstawą prawną programu jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dokumentami, z którymi koresponduje realizacja programu są:

- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Narodowy Program Zdrowia,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Puławy,
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Puławy,
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Puławy,
- Program współpracy gminy Miasto Puławy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w Puławach.

2.2 Adresaci programu

Adresatami programu są mieszkańcy miasta Puławy, a w szczególności:

- dzieci i młodzież,
- rodzice i opiekunowie,
- nauczyciele i wychowawcy,
- dorośli mieszkańcy miasta,
- osoby zagrożone uzależnieniem od alkoholu i ich rodziny,
- osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny,
- osoby i rodziny zagrożone przemocą w rodzinie,
- osoby i rodziny uwikłane w przemoc w rodzinie,
- podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2.3 Realizatorzy programu

Podmiotami zaangażowanymi w realizację programu są:

- samorząd lokalny,
- podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2.4 Źródła finansowania programu

Program finansowany jest z:

- budżetu miasta Puławy, w tym ze środków pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości, która została określona w uchwale budżetowej gminy Miasto Puławy na 2017 rok,
- środków własnych realizatorów programu,
- środków z innych źródeł.

2.5 Monitorowanie i sprawozdawczość programu

1. Nadzór nad realizacją programu sprawuje Prezydent Miasta Puławy.
2. Za monitorowanie i koordynację prowadzonych działań programu odpowiedzialny jest Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Puławy.
3. Z realizacji programu sporządzane jest sprawozdanie roczne, za które odpowiedzialny jest Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Puławy.
4. Prezydent Miasta Puławy przedkłada Radzie Miasta Puławy sprawozdanie roczne z realizacji programu w terminie do 31 marca 2018 roku.

Rozdział III

Cele programu

3.1 Główny cel programu

Głównym celem programu jest zapobieganie występowaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i przemocy w rodzinie.

3.2 Cele szczegółowe programu

Celami szczegółowymi programu są:

1. Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
2. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
3. Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
4. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy tym rodzinom.
5. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki nadużywania alkoholu oraz zjawiska przemocy w rodzinie.

Rozdział IV

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi

Program zakłada prowadzenie zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności:

1. tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
2. działalność wychowawczą i informacyjną,
3. ograniczanie dostępności alkoholu,
4. leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
5. zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
6. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
7. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja powyższych zadań jest zgodna z Narodowym Programem Zdrowia.

Rozdział V

Zadania do realizacji

ZADANIE I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Rodzaje działań:

1. Prowadzenie podstawowej terapii dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu, będących uzupełnieniem podstawowej terapii.
3. Prowadzenie konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu.

Realizatorzy działań:

1. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
2. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.

ZADANIE II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Rodzaje działań:

1. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób współuzależnionych.
2. Prowadzenie konsultacji dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
3. Prowadzenie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
4. Prowadzenie konsultacji dla osób doznających przemocy w rodzinie.
5. Prowadzenie całodobowego telefonu zaufania dla osób doznających przemocy w rodzinie.
6. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.
7. Prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie.
8. Udzielanie schronienia w hostelu osobom doznającym przemocy w rodzinie.
9. Prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
10. Prowadzenie interwencji w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.
11. Prowadzenie programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
12. Prowadzenie działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zjawiska przemocy w rodzinie, skierowanych do przedstawicieli podmiotów działających w tych zakresach.
13. Prowadzenie działań edukacyjnych wzmacniających umiejętności wychowawcze rodziców.
14. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie.
15. Prowadzenie działań zmierzających do oceny aktualnej skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizatorzy działań:

1. Komenda Powiatowa Policji w Puławach.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.
4. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

5. Placówki ochrony zdrowia z terenu miasta Puławy.
6. Placówki oświatowe z terenu miasta Puławy.
7. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.
9. Prokuratura Rejonowa w Puławach.
10. Sąd Rejonowy w Puławach.
11. Urząd Miasta Puławy.
12. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach.

ZADANIE III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Rodzaje działań:

1. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowych.
3. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Prowadzenie działań zmierzających do oceny aktualnej skali występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.

Realizatorzy działań:

1. Komenda Powiatowa Policji w Puławach.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.
4. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
5. Placówki oświatowe z terenu miasta Puławy.
6. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.
7. Prokuratura Rejonowa w Puławach.
8. Sąd Rejonowy w Puławach.
9. Urząd Miasta Puławy.
10. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach.

ZADANIE IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Rodzaje działań:

1. Zlecenie do realizacji zadań publicznych o charakterze pożytku publicznego.
2. Konsultowanie z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.
3. Wzajemne informowanie się o kierunkach planowanej działalności i współdziałanie w celu ujednoczenia i zharmonizowania tych kierunków.

4. Tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji, Rady Miasta Puławy i Prezydenta Miasta Puławy.

Realizatorzy działań:

1. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego
2. Urząd Miasta Puławy.

ZADANIE V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy.

Rodzaje działań:

1. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i podejmowanie interwencji.
3. Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizatorzy działań:

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Urząd Miasta Puławy.

ZADANIE VI

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Rodzaje działań:

1. Działalność Klubu Integracji Społecznej.

Realizatorzy działania:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.

Realizacja powyższych zadań uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Rozdział VI

Zadania finansowane w ramach programu

W ramach programu finansowane będą następujące zadania:

1. Realizacja zadań publicznych o charakterze pożytku publicznego:
 - 1.1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
 - 1.2. Prowadzenie programu działań psychoedukacyjnych i terapeutycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 - 1.3. Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
 - 1.4. Prowadzenie programu profilaktycznego pn. „Program Wzmacniania Rodziny dla rodziców i młodzieży w wieku 10-14 lat”.
 - 1.5. Pozostałe zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 - 1.6. Prowadzenie programu pomocy całodobowej dla osób doznających przemocy w rodzinie z możliwością udzielenia schronienia.
 - 1.7. Prowadzenie programu korekcyjno–edukacyjnego wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
 - 1.8. Prowadzenie programu wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

3. Prowadzenie działań skierowanych do osób doznających przemocy w rodzinie oraz do osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
7. Realizacja Profilaktyczno-Rozwojowego Programu Pracy z Dziećmi i Młodzieżą ALTERNATYWA.
8. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
9. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki uzależnień.
10. Realizacja programu pn. „Trzeźwy fundament – zdrowa rodzina”.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań wynosi 983.000 zł, z czego:

- 770.000 zł na realizację zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 213.000 zł na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział VII

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Powyższą procedurę wdraża się wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Ponadto komisja podejmuje następujące działania:

1. Diagnozowanie problemu nadużywania alkoholu oraz występowania przemocy w rodzinie.
2. Udzielanie pomocy osobie w sytuacji nadużywania alkoholu przez bliską osobę.
4. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
6. Organizowanie akcji profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mają prawo do wynagrodzenia za udział w posiedzeniach komisji.

Ustala się, że kwota za udział w posiedzeniu zespołu ds. lecznictwa i zespołu ds. kontroli jest jednakowa dla przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz pozostałych członków komisji i wynosi 100 zł brutto za jedno posiedzenie.

Jednocześnie przewodniczący za udział w zebraniu ogólnym komisji otrzymuje 102 zł brutto (za jedno posiedzenie), natomiast pozostali członkowie za udział w tym samym posiedzeniu otrzymują 82 zł brutto (za jedno posiedzenie).

Ustala się jednocześnie, że w miesiącu nie może się odbyć więcej niż dziesięć posiedzeń komisji (w tym posiedzeń zespołów ds. lecznictwa i ogólnych spotkań komisji).

Przewidywana ilość kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w 2017 roku wynosi 20 (średnio 2 kontrole w miesiącu).

PROFILAKTYCZNO–ROZWOJOWY PROGRAM PRACY Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ „ALTERNATYWA”

Profilaktyczno–Rozwojowy Program Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „ALTERNATYWA” stanowi ofertę zajęć pozalekcyjnych skierowaną do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych prowadzonych przez gminę Miasto Puławy. Adresatami programu są również rodzice uczniów oraz nauczyciele.

Uczestnictwo w zajęciach prowadzonych w ramach programu „ALTERNATYWA”:

- wspiera samodzielność, propaguje aktywne spędzanie wolnego czasu w ciekawy i bezpieczny sposób;
- służy rozszerzaniu i pogłębianiu wiedzy, rozwijaniu zainteresowań związanych z nauką, sztuką, kulturą, sportem, techniką i życiem społecznym;
- stymuluje postawy twórcze, swobodne wyrażanie siebie i komunikowanie się z innymi, dąży do rozwijania własnej osobowości poprzez własną działalność w czasie zajęć;
- wyzwala możliwości kreatywne, zaspokaja potrzeby twórczej aktywności, rozwija zdolności muzyczne i sportowe, wdraża do łatwiejszego nawiązywania kontaktów międzyludzkich i odnajdywania swego miejsca w grupie;
- rozwija umiejętności współzycia społecznego, w tym m.in. przestrzeganie norm i zasad współzycia w grupie, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów oraz liczenie się z regułami współzycia w grupie;
- kształtuje postawy proekologiczne, budzi wrażliwość na piękno przyrody,
- pomaga uczniom zagrożonym niepowodzeniami szkolnymi w osiąganiu sukcesów na miarę ich możliwości, zmniejsza skalę niepowodzeń szkolnych;
- wspomaga rodziców w opiece nad dziećmi, w szczególności rodziców mających wydłużony czas pracy, jak też mających trudności wychowawcze.

Program dostarcza pozytywnych alternatyw wobec używania środków psychoaktywnych. Dzieje się to poprzez zapewnienie dzieciom i młodzieży atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego w sposób akceptowany społecznie. Rozwijanie zainteresowań dziecka, praca nad rozwojem jego własnej osobowości, efektywne zagospodarowanie czasu wolnego i stała współpraca z rodzicami stanowi bardzo istotny czynnik chroniący dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

Ważnym elementem programu jest indywidualizacja procesu wychowania i kształcenia, wprowadzenie interdyscyplinarnych zajęć, współpraca z rodzicami oraz stworzenie młodym ludziom możliwości współtworzenia działań i uczestniczenia w nich.

Realizacja programu „ALTERNATYWA”

W ramach programu prowadzone są zajęcia z dziećmi i młodzieżą w następujących blokach:

- I.** Blok Zajęć Sportowych – formy aktywności przewidziane do realizacji w tym bloku mogą uwzględniać różne dyscypliny sportu. Rodzaj zajęć powinien być dostosowany do grupy wiekowej i możliwości uczniów.
- II.** Blok Edukacyjno–Rozwojowy – celem zajęć realizowanych w ramach tego bloku jest z jednej strony poznanie zasobów i możliwości każdego dziecka, z drugiej zaś rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań poprzez zwiększanie wiary w siebie i własne możliwości. Zajęcia realizowane w ramach tego bloku pozwalają na wykazanie się wiedzą i umiejętnościami każdemu dziecku.
- III.** Blok Wspierająco–Integrujący – celem zajęć realizowanych w ramach tego bloku jest samopoznanie, budowanie poczucia własnej wartości, uczenie się prawidłowej komunikacji, nabywanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów oraz zwiększenie wiedzy o szkodliwym działaniu środków psychoaktywnych (w odniesieniu do dzieci w młodszym wieku szkolnym będzie to kształtowanie nawyków dbania o własne zdrowie).

IV. Blok Zajęć Zintegrowanych – formy aktywności przewidziane do realizacji w blokach II i III mogą wzajemnie się łączyć i uzupełniać tworząc blok zintegrowany. Może on zawierać np. elementy programów profilaktycznych połączone z zajęciami teatralnymi. Forma prowadzenia tego typu zajęć zależy całkowicie od inwencji nauczyciela oraz chęci i potrzeb dzieci i młodzieży. Celem prowadzenia takich działań będzie między innymi większe zintegrowanie grupy. Poza tym zajęcia zintegrowane łączą w sobie cele bloku II i III. Formy zajęć zintegrowanych powinny znaleźć odzwierciedlenie w tematyce zajęć przy zachowaniu równowagi pomiędzy tematyką z dwóch bloków głównych.

Proponowane w ramach programu formy aktywności oraz dobór tematyki zajęć powinien odzwierciedlać potrzeby dzieci i młodzieży. Szkoła może proponować inne formy w zależności od potrzeb środowiska.

Podstawą do projektowania działań jest diagnoza zapotrzebowania danego środowiska szkolnego, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży. Dzięki temu propozycja skierowana do odbiorców programu będzie uwzględniała rzeczywiste potrzeby profilaktyczne środowiska.

Zajęcia dla dzieci w młodszym wieku szkolnym tzn. z klas I–III powinny być dostosowane do poziomu rozwoju emocjonalnego i osobowościowego tej grupy wiekowej.

Wśród wykorzystywanych metod pracy powinny pojawić się przede wszystkim takie, które zwiększają aktywność dziecka, uwalniają je od napięć psychicznych, ułatwiają wzajemne porozumiewanie i pozwalają na przeżycie sukcesu. Do takich metod należą m. in. psychodramy, dyskusje, burze mózgów, opowiadania, gry, zabawy i inne.

Zasady realizacji programu „ALTERNATYWA”

Zajęcia z dziećmi i młodzieżą w ramach programu powinny odbywać się codziennie

od poniedziałku do soboty w godzinach najkorzystniejszych dla dzieci i nauczycieli w danym środowisku. Ich rozkład w każdej placówce powinien uwzględniać zarówno racjonalne wykorzystanie klasopracowni szkolnych, jak i stworzyć możliwość udziału w więcej niż jednym zajęciach

dla chętnych uczniów.

Tygodniowa liczba godzin zaplanowana dla danej szkoły zależy od liczby uczniów w szkole. W szkołach liczących:

- do 300 uczniów - zaplanowano 6 godzin
- od 301 do 450 uczniów - zaplanowano 8 godzin
- od 451 do 550 uczniów - zaplanowano 10 godzin
- od 551 uczniów - zaplanowano 12 godzin

* W szczególnych i uzasadnionych przypadkach (np. pełne wykorzystanie przyznanego limitu godzin przy jednoczesnym zapotrzebowaniu dzieci na kolejne zajęcia) i przeprowadzeniu analizy finansowej budżetu programu, na pisemny wniosek dyrektora placówki mogą zostać przyznane dodatkowe godziny na realizację programu.

Szkoła może również otrzymać mniej godzin, niż wynika z przyjętego założenia, w sytuacji, gdy dyrektor uzna to za uzasadnione i zwróci się z pisemnym wnioskiem.

Tabela nr 1

Tygodniowa liczba godzin z podziałem na poszczególne szkoły

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2016/2017*	Liczba godzin tygodniowo	Liczba godzin tygodniowo z podziałem na bloki	
				Blok I i II	Blok III i IV
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	453	10	5	5
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	455	10	5	5
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	345	8	4	4
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	192	6	3	3
5.	Szkoła Podstawowa nr 6	362	8	4	4
6.	Szkoła Podstawowa nr 10	273	6	3	3

7.	Szkoła Podstawowa nr 11	568	12	6	6
8.	Gimnazjum Publiczne nr 1	153	6	3	3
9.	Gimnazjum Publiczne nr 2	427	8	4	4
10.	Gimnazjum Publiczne nr 3	109	6	3	3
11.	Gimnazjum Publiczne nr 4	504	10	5	5
RAZEM		3841	90	45	45

* stan na 30.09.2016 r.

W przypadku, gdy szkoła nie wykorzysta przeznaczonego dla niej limitu godzin w danym tygodniu, dopuszcza się możliwość wykorzystania ich w terminie późniejszym, nie później jednak niż wskazuje na to termin zakończenia realizacji programu.

Kryteria kwalifikacji do programu „ALTERNATYWA”

Z programu korzystać mogą w sposób dobrowolny wszyscy uczniowie uczęszczający do szkoły, na terenie której realizowany jest program oraz ich rodzice. Wyboru zajęć będzie dokonywała sama młodzież poprzez deklaracje uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Osoby prowadzące zajęcia w ramach programu powinny dołożyć wszelkich starań, aby zachęcić atrakcyjną formą zajęć, jak największą ilość dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Nauczyciele, którzy powzięli podejrzenie o problemach alkoholowych w rodzinie danego dziecka, uczęszczającego na zajęcia w ramach programu, powinni powiadomić o tym opiekuna programu.

Opiekun programu „ALTERNATYWA”

Opiekun programu koordynuje realizację programu na terenie każdej szkoły, w której jest on prowadzony.

Niezbędnym warunkiem umożliwiającym zatrudnienie opiekuna programu jest posiadanie, przez tę osobę udokumentowanych kwalifikacji i umiejętności do prowadzenia zajęć uwzględniających specyfikę pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym. Powinna to być osoba posiadająca wykształcenie wyższe psychologiczne lub pedagogiczne. W innym przypadku do zatrudnienia wymagana jest pozytywna opinia wydziału Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialnego za realizację programu.

Opiekun programu odpowiada przed dyrektorem szkoły za całość merytorycznej dokumentacji programu realizowanego w szkole.

Opiekun programu realizuje swoje zadania w wymiarze 6 jednostek lekcyjnych tygodniowo.

Ponadto do jego zadań należy:

1. Przygotowanie i wykonanie diagnozy środowiska szkolnego.
2. Dostosowanie tematyki zajęć do wyników diagnozy i przygotowanie zbiorczej oferty, uwzględniającej potrzeby profilaktyczne środowiska.
3. Współpraca z nauczycielami, rodzicami i uczniami w zakresie proponowanych zajęć.
4. Prowadzenie konsultacji i/ lub zajęć indywidualnych z uczniami.
5. Prowadzenie grupowych zajęć socjoterapeutycznych (w szkołach podstawowych) oraz grupowych zajęć dla uczniów eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi (w szkołach gimnazjalnych).
6. Prowadzenie konsultacji dla nauczycieli i rodziców.
7. Prowadzenie dokumentacji.

Monitorowanie i nadzór nad realizacją programu „ALTERNATYWA”

Za prawidłową realizację programu pod względem merytorycznym, finansowym i organizacyjnym odpowiada dyrektor szkoły, który:

- zatrudnia opiekuna programu
- zatrudnia osoby prowadzące zajęcia z dziećmi i młodzieżą
- zatwierdza harmonogram pracy opiekuna programu
- zatwierdza indywidualne plany pracy osób prowadzących zajęcia z dziećmi i młodzieżą

- zatwierdza sprawozdania z realizacji programu.

Program będzie monitorowany na każdym etapie jego realizacji.

W ramach programu prowadzona jest dokumentacja, do której należy:

- diagnoza środowiska szkolnego
- harmonogram zajęć
- harmonogram pracy opiekuna programu
- dziennik zajęć pozalekcyjnych
- indywidualne plany pracy osób prowadzących zajęcia z dziećmi i młodzieżą
- sprawozdania z realizacji Programu
- dokumentacja finansowa prowadzona według ogólnie obowiązujących przepisów.

Zasady finansowania programu „ALTERNATYWA”

Program będzie finansowany ze środków:

- Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Puławy, przeznaczonych na zajęcia pozalekcyjne
- przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Puławy.

Program może być również finansowany z innych źródeł.

Dyrektor szkoły zatrudnia opiekuna programu oraz osoby prowadzące zajęcia z dziećmi i młodzieżą na podstawie umowy-zlecenia.

Termin realizacji programu „ALTERNATYWA”

I półrocze 2017 roku

Zajęcia z dziećmi i młodzieżą:

- odbywają się przez okres 18 tygodni
- rozpoczynają się 9 stycznia 2017 roku, a kończą 5 czerwca 2017 roku
- zajęć z dni 17.05. i 01-05.05. nie odpracowuje się

Praca opiekuna programu:

- odbywa się przez okres 18 tygodni
- rozpoczyna się 9 stycznia 2017 roku, a kończy 5 czerwca 2017 roku
- zajęć z dni 17.05. i 01-05.05. nie odpracowuje się

II półrocze 2017 roku

Zajęcia z dziećmi i młodzieżą:

- odbywają się przez okres 8 tygodni
- rozpoczynają się 2 października 2017 roku, a kończą 29 listopada 2017 roku
- zajęć z dni 01-03.11 nie odpracowuje się

Praca opiekuna programu:

- odbywa się przez okres 10 tygodni
- rozpoczyna się 18 września 2017 roku, a kończy 29 listopada 2017 roku
- zajęć z dni 01-03.11 nie odpracowuje się

Koszt realizacji programu „ALTERNATYWA” w 2017 roku

Koszt wynagrodzenia opiekunów programu

Opiekun programu zatrudniony w danej szkole

Wynagrodzenie za 45 minut realizacji zajęć = 30 zł (brutto) + 6,50 zł (koszt ZUS i FP) = 36,50 zł

6 godzin tygodniowo x 7 szkół = 42 godzin

Kalkulacja kosztów:

28 tygodnie x 42 godzin x 36,50 zł = 42.924 zł

Opiekun programu niezatrudniony w danej szkole

Wynagrodzenie za 45 minut realizacji zajęć = 30 zł (brutto)

6 godzin tygodniowo x 4 szkół = 24 godzin

Kalkulacja kosztów:

28 tygodnie x 24 godzin x 30 zł = 20.160 zł

Kalkulacja kosztów dla wszystkich szkół:

42.924 zł + 20.160 zł = 63.084 zł

Koszt realizacji zajęć

Wynagrodzenie za 45 minut realizacji zajęć = 35 zł (brutto) + 7,50 zł (koszt ZUS i FP) = 42,50 zł

90 godzin tygodniowo dla wszystkich szkół

Kalkulacja kosztów:

26 tygodni x 90 godzin x 42,50 zł = 99.450 zł

Koszt wyposażenia

1.000 zł x 11 szkół = 11.000 zł

Koszt realizacji programu:

1. Koszt wynagrodzenia opiekunów programu – 63.084 zł
2. Koszt realizacji zajęć – 99.450 zł
3. Koszt wyposażenia – 11.000 zł

Koszt ogólny realizacji programu – 173.534 zł

76.253 zł – koszt Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z czego:

- 21.028 zł – koszt wynagrodzenia opiekunów programu
- 49.725 zł – koszt realizacji zajęć
- 5.500 zł – koszt wyposażenia

97.281 zł – koszt Wydziału Edukacji i Sportu, z czego:

- 42.056 zł – koszt wynagrodzenia opiekunów programu
- 49.725 zł – koszt realizacji zajęć
- 5.500 zł – koszt wyposażenia

Załącznik nr 1 do programu „ALTERNATYWA”

Regulamin realizacji programu „ALTERNATYWA”

1. Realizacja programu jest dobrowolna.
2. Nadzór nad realizacją programu sprawuje dyrektor szkoły.
3. Zajęcia z dziećmi i młodzieżą w ramach programu odbywają się codziennie od poniedziałku do soboty w godzinach najkorzystniejszych dla dzieci i nauczycieli w danym środowisku.
4. Realizacja programu odbywa się na terenie szkoły. W uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły może zorganizować zajęcia w innym miejscu.

5. Z programu korzystać mogą wszyscy uczniowie uczęszczający do szkoły, na terenie której realizowany jest program.

6. Jednostka zajęć trwa 45 minut.

7. Grupa uczniów korzystających z zajęć powinna liczyć nie mniej niż 8 osób. Opiekun programu może prowadzić zajęcia w grupie mniejszej, jeżeli wymaga tego specyfika zajęć.

8. Zajęcia, w których frekwencja powinna wynosić minimum 8 osób, a jest stale mniejsza z powodu małego zainteresowania uczniów, powinny zostać zastąpione innymi zajęciami.

9. W zajęciach mogą uczestniczyć jednocześnie uczniowie różnych poziomów nauczania – powinno to być uzależnione od rodzaju zajęć.

10. Dyrektor szkoły w terminie do 13 stycznia 2017 roku oraz do 29 września 2017 roku przedkłada do akceptacji wydziałowi Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialnemu za realizację programu harmonogram zajęć oraz harmonogram pracy opiekuna programu.

11. Dyrektor szkoły w terminie do 13 stycznia 2017 roku oraz do 23 czerwca 2017 roku przedkłada wydziałowi Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialnemu za realizację programu, sprawozdanie półroczne z jego realizacji.

12. Pełna dokumentacja realizacji programu powinna znajdować się w ustalonym miejscu i być udostępniana na każde żądanie osób upoważnionych do kontroli.

13. Wszelkie wątpliwości związane z powyższym regulaminem rozstrzyga wydział Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialny za realizację programu.

Załącznik nr 2 do programu „ALTERNATYWA”

Roczny podział środków finansowych na poszczególne szkoły

Lp.	Nazwa szkoły	Koszt Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
		koszt wynagrodzenia opiekunów programu	koszt realizacji zajęć	½ kosztu wyposażenia
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	2.044 zł	5.525 zł	500 zł
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	2.044 zł	5.525 zł	500 zł
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	2.044 zł	4.420 zł	500 zł
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	1.680 zł	3.315 zł	500 zł
5.	Szkoła Podstawowa nr 6	2.044 zł	4.420 zł	500 zł
6.	Szkoła Podstawowa nr 10	1.680 zł	3.315 zł	500 zł
7.	Szkoła Podstawowa nr 11	1.680 zł	6.630 zł	500 zł
8.	Publiczne Gimnazjum nr 1	1.680 zł	3.315 zł	500 zł
9.	Publiczne Gimnazjum nr 2	2.044 zł	4.420 zł	500 zł
10.	Publiczne Gimnazjum nr 3	2.044 zł	3.315 zł	500 zł
11.	Publiczne Gimnazjum nr 4	2.044 zł	5.525 zł	500 zł
Koszt ogólny		21.028 zł	49.725 zł	5.500 zł
Lp.	Nazwa szkoły	Koszt Wydziału Edukacji i Sportu		
		koszt wynagrodzenia opiekunów programu	koszt realizacji zajęć	½ kosztu wyposażenia
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	4.088 zł	5.525 zł	500 zł

2.	Szkoła Podstawowa nr 2	4.088 zł	5.525 zł	500 zł
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	4.088 zł	4.420 zł	500 zł
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	3.360 zł	3.315 zł	500 zł
5.	Szkoła Podstawowa nr 6	4.088 zł	4.420 zł	500 zł
6.	Szkoła Podstawowa nr 10	3.360 zł	3.315 zł	500 zł
7.	Szkoła Podstawowa nr 11	3.360 zł	6.630 zł	500 zł
8.	Publiczne Gimnazjum nr 1	3.360 zł	3.315 zł	500 zł
9.	Publiczne Gimnazjum nr 2	4.088 zł	4.420 zł	500 zł
10.	Publiczne Gimnazjum nr 3	4.088 zł	3.315 zł	500 zł
11.	Publiczne Gimnazjum nr 4	4.088 zł	5.525 zł	500 zł
Koszt ogólny		42.056 zł	49.725 zł	5.500 zł
Lp.	Nazwa szkoły	Koszt ogólny Profilaktyczno-Rozwojowego Programu Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „ALTERNATYWA”		
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	18.182 zł		
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	18.182 zł		
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	15.972 zł		
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	12.670 zł		
5.	Szkoła Podstawowa nr 6	15.972 zł		
6.	Szkoła Podstawowa nr 10	12.670 zł		
7.	Szkoła Podstawowa nr 11	19.300 zł		
8.	Publiczne Gimnazjum nr 1	12.670 zł		
9.	Publiczne Gimnazjum nr 2	15.972 zł		
10.	Publiczne Gimnazjum nr 3	13.762 zł		
11.	Publiczne Gimnazjum nr 4	18.182 zł		
Koszt ogólny		173.534 zł		

PROGRAM „TRZEŻWY FUNDAMENT – ZDROWA RODZINA”

I. Wstęp i diagnoza

Program „Trzeźwy fundament – zdrowa rodzina” skierowany jest do dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym zamieszkałych na osiedlu Cichockiego w Puławach. Program nawiązuje do założeń profilaktyki uniwersalnej, w związku z czym działaniami objęte mogą zostać również rodziny niezależnie od stopnia zagrożenia problemem uzależnienia od alkoholu.

Z danych dostępnych z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Puławy wynika, że na osiedlu Cichockiego zameldowane są 2152 osoby, z czego 331 stanowią dzieci w wieku 0-18 lat.

Z danych dostępnych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach wynika, że na osiedlu Cichockiego z pomocy MOPS korzysta 75 rodzin, w których wychowuje się 41 dzieci w wieku 0-18 lat. Głównym powodem przyznawania pomocy rodzinom z dziećmi jest niepełnosprawność (w 30 rodzinach), ubóstwo (w 26 rodzinach), bezrobocie (w 11 rodzinach), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (w 10 rodzinach), alkoholizm (w 8 rodzinach).

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieuświadomionego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Nadużywanie alkoholu przez jednego członka rodziny wpływa niekorzystnie na życie każdej osoby żyjącej w tej rodzinie. Dzieci mające pijących problemowo rodziców przeżywają zdecydowanie więcej trudnych sytuacji i emocji niż ich rówieśnicy: lęku, napięć, wstydu, odrzucenia, samotności. W związku z nieprzewidywalnością zachowań rodziców, częstą zmianą ich nastrojów i wzajemnych relacji, atmosferą ciągłego zagrożenia i napięcia w rodzinie, nie czują się w domu pewnie i bezpiecznie. Rzadko znajdują oparcie w dorosłych. Są świadkami, a czasami doznają przemocy.

Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, co związane jest z niezaspokajaniem przez rodziców ich podstawowych potrzeb. Doświadczają wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu, a także niewypełnianiem ról rodzicielskich przez uzależnionych bądź współuzależnionych rodziców. W związku z brakiem oparcia ze strony dorosłych dzieci żyją w poczuciu braku bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne.

Dziecko w rodzinie alkoholowej uczy się trzech zasad: „nie odczuwaj”, „nie ufaj”, „nie mów”. Nie odczuwaj - bo to, co czujesz za bardzo boli lub jest zbyt przerażające. Nie ufaj - bo wielokrotnie składane obietnice były łamane i niedotrzymywane. Nie ma więc nic pewnego, nic na czym mógłbyś się oprzeć. Nie mów o picciu swojego rodzica, o tym co czujesz i co myślisz na ten temat. Nie mów o tym, co dzieje się w domu. W ten sposób tworzy się swoistego rodzaju „tabu”, rodzinna tajemnica, której dzieci usilnie strzegą w poczuciu wstydu, lęku i nadziei, że może w końcu będzie lepiej. Wszystko to sprawia, iż dziecko zaczyna przyjmować postawę obronną i zamkniętą wobec otaczającej rzeczywistości.

U takich dzieci występuje stałe poczucie niższej wartości oraz obniżone poczucie szacunku do samego siebie. Wyraża się to w samokrytyce, deprecjonowaniu własnych osiągnięć oraz działaniach autodestrukcyjnych. Większość dzieci ma problemy związane z poczuciem tożsamości.

Życie w chronicznym stresie, któremu towarzyszy poczucie bezsilności, upośledza funkcjonowanie systemu immunologicznego i powoduje choroby somatyczne. Dzieci z takich rodzin mają więcej problemów zdrowotnych - częściej cierpią z powodu bólu głowy, bezsenności, osłabienia, nudności, nerwobólów zębów czy problemów związanych z odżywianiem (bulimia lub anoreksja). Znacznie częściej nadużywają alkoholu, narkotyków i innych środków zmieniających świadomość.

Utrzymanie dobrych relacji rodzice-dziecko jest jednym z kluczowych czynników chroniących, które sprzyjają dobremu funkcjonowaniu rodziny i zapobiegają występowaniu podejmowania zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Sposób wychowania i praktyki rodzicielskie mają ogromne znaczenie dla prawidłowego rozwoju: fizycznego, społecznego i psychicznego dziecka. Jakość opieki nad dzieckiem w pierwszych miesiącach jego życia stanowi fundament dla rozwoju jego poczucia własnej wartości i wartości oraz dla pozytywnych kontaktów z innymi osobami, w tym również z rówieśnikami. W miarę dorastania dziecka rodzice stają przed coraz to nowymi, nierzadko trudnymi wyzwaniem natury wychowawczej.

Dlatego też istnieje duża potrzeba prowadzenia działań profilaktycznych w środowisku rodzinnym, które miałyby na celu poprawę wzajemnych kontaktów między rodzicami a dziećmi oraz wyposażenie rodziców w takie umiejętności rozwiązywania konfliktów, które nie naruszałyby więzi rodzinnych.

Uczestnictwo w takich działaniach powoduje poprawę relacji w rodzinie i wzrost umiejętności wychowawczych rodziców. Rodzice dostrzegają daleko idące zmiany w swoich relacjach z dziećmi. Obejmują one wzrost częstości wspólnych zajęć i pewnych „rytuałów” rodzinnych (np. wspólne posiłki), poprawę jakości życia w rodzinie, zwłaszcza w zakresie spójności rodziny i wzajemnego wsparcia, a także okazywanych dziecku uczuć i ograniczenia poziomu złości i agresji we wzajemnych relacjach. Rodzice dostrzegają też wpływ programu na własne umiejętności wychowawcze, szczególnie w zakresie sprawowania kontroli nad dzieckiem oraz ustalania zasad dotyczących sięgania przez dziecko po substancje psychoaktywne.

W ramach programu zaplanowano również modernizację oraz doposażenie istniejącego placu zabaw przy Miejskim Przedszkolu nr 16 w Puławach, który stworzy bezpieczne i atrakcyjne miejsce dla dzieci z osiedla. Ponadto znacząco poprawi estetykę tego terenu oraz pozytywnie wpłynie na organizowanie przez dzieci czasu wolnego.

II. Cele i działania

Głównym celem programu jest poprawa funkcjonowania rodzin, w których występuje problem alkoholowy.

Cel ten będzie realizowany poprzez trzy cele szczegółowe.

1. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców.

Działania:

- upowszechnianie korzystania z pomocy specjalistycznej
- organizowanie treningów i warsztatów

Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez pracę pracowników socjalnych, wsparcie asystentów rodziny, poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne. Rodzice - mieszkańcy omawianego obszaru będą mieli możliwość uczestniczenia w warsztatach podnoszących umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz w grupach wsparcia.

2. Zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom.

Działania:

- rozwiązywanie i łagodzenie konfliktów
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- wspieranie rodzin z grup szczególnego ryzyka
- inspirowanie i wspieranie społecznej aktywności lokalnej rodzin

Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez działania pracowników socjalnych, którzy poprzez rozpoznanie sytuacji rodzin szczególnego ryzyka będą udzielać stosownej pomocy oraz będą kierować do udziału w określonych formach wsparcia. Pracownicy będą informować o systemie wsparcia instytucjonalnego dla rodzin z dziećmi jak również rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach wraz z pracownikami Miejskiego Przedszkola nr 16 będą wspierać aktywność społeczną rodzin poprzez zachęcania do wspólnego udziału rodziców i dzieci w organizowanych spotkaniach m.in. kultywujących tradycje świąteczne. Współpraca międzyinstytucjonalna pozwoli na systematyczną wymianę informacji i planowanie spójnych działań w celu stworzenia jak najlepszych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny.

3. Wypromowanie zdrowego stylu życia.

Działania:

- prowadzenie działań edukacyjnych o charakterze prozdrowotnym
- upowszechnianie rekreacji i sportu
- animowanie życia kulturalnego

W ramach realizacji w/w celu będą odbywały się spotkania edukacyjne o charakterze prozdrowotnym oraz spotkania kultywujące tradycje świąteczne oraz festyn rodzinny na które zostaną zaproszone dzieci i rodzice z osiedla. Modernizacja oraz doposażenie istniejącego placu zabaw przy Miejskim Przedszkolu nr 16 w Puławach pozytywnie wpłynie na organizowanie przez dzieci czasu wolnego oraz przyczyni się do upowszechnienia rekreacji i aktywnych form spędzania czasu wolnego.

III. Rezultaty

Głównym efektem realizacji programu jest podniesienie poziomu życia rodzin przez pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych. Rodziny zagrożone różnymi problemami społecznymi będą miały zapewnione odpowiednie wsparcie, umożliwiające przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych. Szeroko zakrojone działania profilaktyczne skierowane do całych rodzin oraz łatwy dostęp do placówek niosących specjalistyczną pomoc, przyczynią się do skuteczniejszego przeciwdziałania kryzysowi rodziny, efektywnego wspierania jej w prawidłowym funkcjonowaniu oraz zmniejszą rozmiary patologii społecznych. Rozwój infrastruktury zapewniającej zaspokajanie przez dzieci i młodzież ich potrzeb kulturalnych, sportowych i edukacyjnych oraz umożliwiającej twórcze spędzanie wolnego czasu, będzie również elementem przeciwdziałającym niekorzystnym zjawiskom społecznym.

IV. Wskaźniki

Efektywność realizowanych działań będzie mierzona przez następujące wskaźniki:

1. Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym.
2. Liczba osób objętych warsztatami, treningami.
3. Liczba osób objętych pomocą finansową.
4. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach edukacyjnych i integracyjnych.

PROGRAM NAUKI PŁYWANIA DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ MIASTO PUŁAWY

W trosce o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, wprowadza się Program nauki pływania zwany dalej Programem. Program skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Miasto Puławy. Realizacja zajęć w oparciu o nowoczesną bazę gminnych obiektów sportowych ma na celu wprowadzenie takiego systemu nauki pływania, który będzie zapewniał prawidłowy rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży, kształtował zainteresowania sportowe uczestników oraz stanowił podwaliny do przyszłej kariery sportowej.

I. Cele Programu

- wdrażanie od najmłodszych lat nawyków zdrowego stylu życia,
- rozwijanie świadomości zagrożenia utonięciem po spożyciu alkoholu,
- wdrożenie nawyku aktywnego organizowania i spędzania czasu wolnego bez użycia alkoholu,
- zapewnienie prawidłowego rozwoju psychofizycznego,
- kształtowanie pożądanych postaw życiowych zgodnych z ideą fair play,
- rozwijanie zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i kompetencji sportowych przygotowujących do prozdrowotnej aktywności sportowej oraz rozwoju talentów sportowych,

II. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu są:

- Urząd Miasta Puławy,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Puławach,
- szkoły podstawowe prowadzone przez Miasto Puławy.

III. Zadania realizatorów Programu

1. Nad realizacją Programu nadzór pełni Urząd Miasta Puławy.
2. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji po uzyskaniu pozytywnej opinii Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Puławy, zatrudnia koordynatora Programu, którym może być wyłącznie osoba posiadająca kwalifikacje trenera pływania.
3. Do obowiązków koordynatora należy:
 - coroczne przygotowanie harmonogramu realizacji Programu w porozumieniu z dyrektorami szkół,
 - zatwierdzenie rocznych planów sporządzanych przez osoby realizujące Program,
 - bezpośredni nadzór nad realizacją Programu, hospitacje zajęć, prowadzenie dziennika zajęć koordynatora,
 - opiniowanie kwalifikacji kandydatów, którym powierzone zostanie prowadzenie zajęć,
 - tworzenie grup na początku roku szkolnego oraz ich reorganizacji i likwidacji w trakcie roku szkolnego,
 - współpraca z dyrektorami szkół i rodzicami uczestników,
 - organizowanie okresowych i rocznych sprawdzianów postępów uczestników,
 - składanie rocznego sprawozdania z realizacji Programu.
4. Koordynator współpracuje bezpośrednio z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Puławy.
5. Dyrektorzy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Szkoły Podstawowej nr 10 i Szkoły Podstawowej nr 11:

- powierzają prowadzenie zajęć programowych, po uzyskaniu pozytywnej opinii Koordynatora osobom z odpowiednim przygotowaniem,
- współpracują z koordynatorem w zakresie organizacji zajęć programowych.

IV. Organizacja zajęć

1. Zajęcia w ramach Programu rozpoczynają się od początku trzeciego tygodnia po rozpoczęciu roku szkolnego i kończą dwa tygodnie przed zakończeniem zajęć lekcyjnych.

2. Zajęcia w ramach Programu odbywają się:

- dla Szkoły Podstawowej nr 1, Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 6 na pływalni Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Puławach – al. Partyzantów 11,
- dla Szkoły Podstawowej nr 3 i Szkoły Podstawowej nr 10 na pływalni w Szkole Podstawowej nr 10 w Puławach – ul. 6 Sierpnia 30,
- dla Szkoły Podstawowej nr 4 i Szkoły Podstawowej nr 11 na pływalni w Szkole Podstawowej nr 11 w Puławach – ul. Legionu Puławskiego 8.

3. Harmonogram zajęć dla każdej grupy ustala koordynator w porozumieniu z dyrektorami szkół i Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

V. Etapy Programu

Ustala się następujące etapy Programu:

1. Etap I – nauka pływania:

- a) realizacja etapu odbywa się w klasach pierwszych szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Puławy,
- b) uczniowie danej szkoły dzieleni są na grupy o liczebności zgodnej z obowiązującymi przepisami,
- c) każda grupa realizuje zajęcia w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo.

2. Etap II – nauka pływania – doskonalenie:

- a) realizacja etapu odbywa się w klasach drugich szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Puławy,
- b) spośród uczniów, którzy ukończyli I etap tworzy się grupy o liczebności zgodnej z obowiązującymi przepisami,
- c) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po pozytywnym zaopiniowaniu przez koordynatora możliwe jest uczestnictwo w programie ucznia, który nie zrealizował w pełni I etapu,
- d) każda grupa realizuje zajęcia w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo.

3. Etap III – nauka pływania stylowego:

- a) realizacja etapu odbywa się w klasach trzecich szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Puławy,
- b) spośród uczniów danej szkoły, którzy zrealizowali II etap tworzy się grupy o liczebności zgodnej z obowiązującymi przepisami,
- c) istnieje możliwość tworzenia międzyoddziałowych grup odpowiadających predyspozycjom pływackim uczniów klas III,
- d) każda ze szkolnych grup realizuje zajęcia w wymiarze trzech godzin lekcyjnych tygodniowo.

Na każdym etapie realizacji Programu organizuje się sprawdziany – zawody, w których uczestniczą uczniowie realizujący Program reprezentując swoje szkoły.

VI. Zasady uczestnictwa

- 1. Udział dziecka na każdym etapie Programu jest dobrowolny.
- 2. W Programie mogą uczestniczyć dzieci, których rodzice/prawni opiekunowie przed rozpoczęciem każdego z etapów złożą:

- pisemną deklarację systematycznego uczestnictwa dziecka w zajęciach,
- pisemną deklarację odpowiedzialności za przyprowadzenie i odprowadzenie dziecka na zajęcia.

3. W I etapie realizacji Programu (I klasa) w przypadku trzykrotnej kolejnej frekwencji poniżej 10 uczestników zajęć (bez usprawiedliwienia) koordynator Programu rozwiązuje grupę informując o tym fakcie odpowiednio dyrektora, o którym mowa w pkt. II „Zadania realizatorów Programu”, który automatycznie wstrzymuje wypłatę wynagrodzenia osobie prowadzącej zajęcia.

4. Pozostałych uczestników rozwiązanej grupy koordynator kieruje za zgodą ich rodziców/ opiekunów prawnych do innych grup realizujących Program.

VII. Zasady finansowania Programu

1. Finansowanie Programu odbywa się w ramach środków corocznie zabezpieczanych w budżecie Miasta Puławy.

2. Wynagrodzenie dla osób realizujących Program:

- a) miesięczne wynagrodzenie koordynatora Programu wynosi 1.500 zł brutto,
- b) wynagrodzenie za 45 – minutową jednostkę zrealizowanych zajęć wynosi 35 zł brutto.